श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

श्रीकवितार्किकसिंहस्य सर्वतन्त्रस्वतन्त्रस्य
श्रीमद्वेङ्कटनाथस्य वेदान्ताचार्यस्य कृतिषु
यादवाभ्युदये महाकाव्ये

॥ एकोनविंशः सर्गः ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

श्री रङ्गरामानुज महादेशिकन्

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ एकोनविंशः सर्गः ॥

श्रीमान् वेङ्कटनाथार्यः कवितार्किककेसरी।
वेदान्ताचार्यवर्यो मे सन्निधत्तां सदा हृदि॥

नित्यप्रबुद्धमपि निर्मलया स्वदृष्ट्या
निद्राणवद्दरनिमीलितनेत्रपद्मम्।
प्राबोधिकीभिरुपसेदुरितीव वाग्भिः
स्वाधीनमर्त्यतनयं श्रुतिवन्दिनस्तम्॥ **19.1** ॥

यामिन्यपैति यदुनाथ विमुञ्च निद्रां
उन्मेष मृच्छति तवोन्मिषितेन विश्वम्।
जातः स्वयं खलु जगद्धितमेव कर्तुं
धर्मप्रवर्तनधिया धरणीतले त्वम्॥ **19.2** ॥

अश्रान्तसन्ततिभिराभरणप्रकाशैः
आरात्रिकं प्रमुखयन्त्य इवोपचारम्।
इच्छन्ति ते प्रथमदृष्टिमनन्यलभ्यां
पद्माननाः पदनिवेशनधन्यहस्ताः॥ **19.3** ॥

वृद्धाः कथञ्चिदररं व्यतिभिद्य हैमं
दौवारिकास्तव गृहीतसुजातवेत्राः।
निर्गच्छतः प्रविशतश्च निशामयन्तो
नाथ त्वदेकहृदया न भजन्ति तन्द्रीम्॥ **19.4** ॥

विश्वैकतीर्थभजनेन विशुद्धिमन्तो
निद्रोज्झिता निगमसीम्नि निशात्यये च।

वैतानिकान् विधिवशेन विहृत्य वह्नीन्
    पुण्याशयाः परिचरन्ति पुरोधसस्ते ॥ **19.5** ॥

निद्रावशेन निभृतेक्षणमुत्थितानां
    द्वित्राणि मन्थरपदान्यपगत्वरीणाम्।
काले गृहीतमुचिते रशनाः कथञ्चित्
    मौनव्रतं जहति मुग्धवधूजनानाम् ॥ **19.6** ॥

सन्त्यज्यते तरलमौक्तिकजालदृश्यैः
    तारागणैस्त्रिदशवर्त्म तमालनीलम्।
पद्मापतेरमृतनिर्मथनावसाने
    दुग्धाम्बुराशिपृषतैरिव रूपमग्र्यम् ॥ **19.7** ॥

नाथ स्फुरन्त्युपयति द्युमणिप्रकाशे
    न ज्योतिरिङ्गणगणा न च तारकाद्याः।
तेजस्विनोऽपि तमसैव समृद्धिमन्तः
    त्वत्सन्निधौ मुषितभास इव त्वदन्ये ॥ **19.8** ॥

आनर्तितान् सललितं दिवसावसाने
    वाचालरत्नवलयैर्निजहस्ततालैः।
निद्रालसान् मृगदृशो गृहनीलकण्ठान्
    आवासयष्टिशिखरादवरोहयन्ति ॥ **19.9** ॥

नृत्यन्त्युदीरितघनस्तनितामकाण्डे
    नेदीयसीं तव निशम्य विभातनान्दीम्।
चित्रातपत्रपरिमण्डलचारुबर्हाः
    शृङ्गारयोनिशरपत्ररुचो मयूराः ॥ **19.10** ॥

निर्गत्य चित्रगरुतो निलयान्तरेभ्यः
    तारस्वनास्तरुणविद्रुमताम्रचूडाः।

रत्नाङ्कणेषु रमणीभिरवेक्ष्यमाणाः
क्रीडारणं विदधते कृकवाकुवर्याः ॥ 19.11 ॥

प्राप्तास्तुलां हरितकोमलबाह्यपत्रैः
किञ्चित्परिस्फुरितशोणमुखैः सरोजैः।
वामभ्रुवां वलयपङ्क्तिषु सञ्चरन्त्यो
मञ्जु क्वणन्ति मणिपञ्जरशारिकास्ते ॥ 19.12 ॥

प्रत्यक्षिते तमसि यास्यति विप्रकर्षं
सञ्छन्नभानुमति सम्प्रति जीवलोके।
गङ्गायमानसलिलं निजरश्मियोगात्
सिष्णासयेव सितभानुरुपैति सिन्धुम् ॥ 19.13 ॥

प्रत्यूषघर्मसमयेन समग्रधाम्ना
शोषं व्रजत्यमृतरश्मिमयूखपूरे।
अह्नाय कैश्चिदभिघातमवाप्नुवत्यः
ताराः प्रयान्ति विलयं तनुबुद्बुदाभाः ॥ 19.14 ॥

पत्युस्त्विषां प्रजहतः प्रथमाब्धितल्पं
सन्ध्यासरोरुहदृशः प्रथमोत्थितायाः।
सीमन्तिते तिमिरकुन्तलमध्यभागे
सिन्दूरराजिरिव भाति मयूखरेखा ॥ 19.15 ॥

ज्योत्स्नापदेशमवधूय सितोत्तरीयं
स्तोकावशेषितसदाभरणप्रबन्धा।
अङ्गीकरोत्यरुणभावितमङ्गरागं
प्राची दिशा दिनपतिं परिभोक्तुकामा ॥ 19.16 ॥

निर्णिज्य सम्प्रति निशाङ्गनिवेशलग्नं
कालेयपङ्कमिव सन्तमसं कलङ्कम्।

क्षोणीभृतामरुणदीधितयोऽनुरक्ताः
पादानलक्तकरसैरिव रञ्जयन्ति ॥ **19.17** ॥

प्रादुर्भविष्यति चराचरजन्तुवर्गे
प्राप्ताऽरुणेन विधुना तमसा च वेला।
आभाति भावितपरस्परलेशयोगा
मायाविपक्तिरिव लोहितशुक्लकृष्णा ॥ **19.18** ॥

उन्निद्रपद्मनयनः सुभगोत्पलाभः
सम्भावितो मुनिगणैरुपपन्नबोधैः।
रागोत्तरां श्रियमवाप्य रथाङ्गशोभी
जातः स एष समयो जगदेकसेव्यः ॥ **19.19** ॥

नीतः श्रमं निहतरात्रिवरूथिनीकः
चन्द्रातपत्रविनिपातविलुप्तभूमा।
प्रत्यूषवैरिविभवेन पराहतात्मा
कालप्रतीक्ष इव गच्छति कामवीरः ॥ **19.20** ॥

योऽसौ जनस्य दिशतीव सुधानिधानं
जातध्वनिः श्रुतिषु जागरदुन्दुभिस्ते।
मन्ये स एव मदनस्य निशाचरस्य
स्वच्छन्दसौप्तिकनिवृत्तिमभिव्यनक्ति ॥ **19.21** ॥

अन्तर्बहिश्च तमसा परिमुच्यमाने
जागर्यया जगति सम्प्रति दीप्यमाने।
पञ्चायुधश्चिरपरिश्रमशान्तिमिच्छन्
निद्रामुपैति हृदयेषु नितम्बिनीनाम् ॥ **19.22** ॥

अग्रे भवन् गुरुरिव स्वयमानकानां
आदिष्टसम्पदिव कन्धरया तवैषः।

व्यक्तप्लुतेन निनदेन विशुद्धवर्णः
प्रस्तौति नाथ निगमान् प्रतिबोधशङ्खः ॥ **19.23** ॥

मुग्धाः स्वमुष्टिपरिमेयमनोज्ञमध्याः
पर्यायचापलतिका इव पञ्चबाणः।
प्रास्थानिकप्रणयदुर्विनयोपशान्त्यै
प्रत्यक्षयन् प्रतिनिवर्तयतीव यूनः ॥ **19.24** ॥

अन्तश्चकासदसितोत्पलमङ्कयोगात्
भासोन्मदेव परिमीलिततारकार्धा।
निष्पीतकान्तिमकरन्दरसं प्रतीच्यां
नीहारभानुचषकं निदधाति सन्ध्या ॥ **19.25** ॥

दृष्ट्वा निमीलितवतीं नियतिप्रभावात्
आत्मप्रियां कुमुदिनीमवधूतधामा।
च्योतत्तुषारनयनोदकबिन्दुरिन्दुः
प्रस्थानमिच्छति महत्प्रतिपन्नदैन्यः ॥ **19.26** ॥

भोक्तुं दिवं निजवियोगविलुप्तदीप्तिं
प्रागेव तीव्ररुचिना प्रहितेव सन्ध्या।
मालिन्ययोगमपनीय करावमर्शैः
प्रायो यथार्हमनुलिम्पति कुङ्कुमेन ॥ **19.27** ॥

अर्धेन पाटलमनूरुकरानुषङ्गात्
अर्धान्तरेण मणिमेचकमन्तरिक्षम्।
अस्पृष्टतापमधिरोहति निस्तमस्कं
संवीतपीतवसनेन तुलां त्वयैव ॥ **19.28** ॥

पद्मापदाम्बुरुहयावकपिङ्गभासा
भासा नितान्तमुदयान्तरितस्य भानोः।

आरज्यते गगनमद्य जगत्प्रसूतेः
नाभीसरोरुहभुवा रजसेव गात्रम् ॥ **19.29** ॥

दग्धुं तमो दनुजबृन्दमिवाम्बुराशेः
उत्तस्थुषो मधुरिपोरिव तिग्मधाम्नः।
उन्मेषिणी सुमनसामुदिता पुरस्तात्
चक्रप्रभामनुकरोति मरीचिमाला ॥ **19.30** ॥

दृष्टिद्वयं नियतकालमिदं प्रजानां
एका निमीलति तयोरितराऽप्यलक्ष्या।
तत्तादृशोस्तव दृशोर्युगपत्प्रबोधात्
आलोकयोगमनघं भजतां त्रिलोकी ॥ **19.31** ॥

प्राचीनशैलविषये प्रचुरांशुरेखां
सन्ध्यादशामरुणरागघृतावसिक्ताम्।
कालो निधाय सृजतीव शनैस्तदन्ते
तिग्मद्युतिं त्रिभुवनैकमहाप्रदीपम् ॥ **19.32** ॥

पर्याप्तरश्मिनिकरेण सुवृत्तभूम्ना
सूर्येन्दुबिम्बयुगलेन समस्थितेन।
आभाति कालवणिजा परिकल्प्यमाना
नक्तंदिवक्षणतुलेव नभः स्थलश्रीः ॥ **19.33** ॥

नैशं तमः क्षिपति नन्दितचक्रवाके
पद्मान् प्रबोधयति भावितमित्रभावे।
दृष्टिं प्रसादयति दर्शितसत्पथेऽस्मिन्
दोषोल्बणा कुमुदिनी बहुमानशून्या ॥ **19.34** ॥

पादस्पृशां दिशति भूमिभृतां प्रकाशं
सत्त्वं समेधयति सद्भिरुदीरितार्घ्यैः।

तेजोगणानपि तिरस्कुरुते स्वदीप्त्या
चक्रप्रियस्त्वमिव सम्प्रति चण्डभानुः ॥ **19.35** ॥

आजानपाण्डरतनुः परभागमृच्छन्
नीलाम्बरद्युतिमुषा निजलाञ्छनेन।
स्फीताकृतिः परिगतो मदरागलक्ष्म्या
वीर त्वदग्रज इवैष विभाति चन्द्रः ॥ **19.36** ॥

सन्ध्योपरागसमयं प्रतिलभ्य पुण्यं
स्नातुं निशा गगनसौधतलावतीर्णा।
आरक्तरूपमवलम्बयता कराग्रं
पत्या सह प्रविशतीव परं समुद्रम् ॥ **19.37** ॥

देव त्वयीव दिवसागमजागरूके
संरक्तविश्वमुदयं सवितर्युपेते।
अस्तं शनैरभिपतन् भजते मृगाङ्कः
त्वद्वैरिवारवनितावदनेन्दुवस्थाम् ॥ **19.38** ॥

राजाऽस्तमेति सुहृदा मदनेन सार्धं
दीनाकृतिः कुमुदिनीदृढबद्धकोशा।
वैरी समेति विषमाश्व इतीव भीता
छायाच्छलेन भजते गगनं त्रियामा ॥ **19.39** ॥

आमृश्य रात्रिमरुणोदयजातपुष्पां
प्राप्तानुताप इव सत्पथलङ्घनेन।
ज्योत्स्नांशुकं द्विजपतिः परिधाय नूनं
व्रीडानतो विशति वारिनिधिं विवर्णः ॥ **19.40** ॥

अभ्येति भानुरुदयाद्रिमसह्यतेजाः
स्थातुं स एष समयो न ममेति पश्यन्।

प्रायः समाश्रयति पाशभृताऽभिगुप्तं
तारापतिश्चरमसागरतोयदुर्गम् ॥ **19.41** ॥

मूले मनाग्भवति मुञ्चति पूर्वभागं
शैथिल्यमृच्छति तमालरुचिस्त्रियामा।
आकृष्यते चरमशैलवने विहर्तुं
सीरायुधेन यमुनेव सुधांशुनेयम् ॥ **19.42** ॥

प्रस्थानकालभजनात् परितोषितेन
ज्योत्स्नात्मिकां हरिवधूसहजेन दत्ताम्।
प्रायेण नाकवनितानखदीप्ति लक्ष्यां
शेषापटीं चरमभूभृदसौ दधाति ॥ **19.43** ॥

सूक्ष्माभिराममनिजदीधितिसूत्रलम्बी
पर्यन्तलग्नतिमिरालकदर्शनीयः।
सिन्दूररञ्जित इवैष विभातलक्ष्म्याः
सीमन्तमौक्तिकमणिः प्रतिभाति चन्द्रः ॥ **19.44** ॥

प्रालेयरूषितमिदं प्रथमेतराब्धौ
मग्नैकदेशमनुयाति मृगाङ्कबिम्बम्।
मानच्छिदां मकरकेतनसायकानां
शाणोपलं चिरनिघर्षणकर्शितार्धम् ॥ **19.45** ॥

आदौ वराभमुदितं शरपाण्डु मध्ये
पश्चान्मधूकपरिधूसरमिन्दुबिम्बम्।
सम्पद्यते पुनरदृश्यतमामवस्थां
कालार्पितं करजचिह्नमिव क्षपायाः ॥ **19.46** ॥

नैशं तमिस्रमरुणेन विलुप्तसारं
निः शेषयन्नयमुदेति मयूखमाली।

सत्सेवनेन पुरतो मुषितैकदेशं
    विद्यावतां वृजिनराशिमिवान्तरात्मा ॥ 19.47 ॥

उद्गच्छता पुरुषकेसरिणेव पूष्णा
    काले तमो विदलितं करजैः प्रवालैः।
गाढं हिरण्यकशिपोरिव गात्रमन्यत्
    सन्ध्याच्छलेन रुधिरं क्षरतीव सान्द्रम् ॥ 19.48 ॥

प्राप्तोदयस्य तपनस्य तवेव धाम्ना
    क्षिप्तो गुहान्तरनिरुद्ध इवान्धकारः।
विश्वावलोकननिरोधवियातवृत्तेः
    अत्याहितस्य परिपाकमिवैष भुङ्क्ते ॥ 19.49 ॥

मग्ना चिरं महति सन्तमसाम्बुराशौ
    दंष्ट्राभिरामरुचिना दिवसागमेन।
उत्क्षिप्यते दनुजशोणितलोहितेन
    प्रायो वराहवपुषा विभुनेव भूमिः ॥ 19.50 ॥

निद्रामपास्य तमसा च दृशो निरोधं
    प्रत्यङ्मुखं प्रथमतः प्रथयन् प्रकाशम्।
निःश्रेयसप्रतिपदेन निजेन धाम्ना
    विश्वं समाधिरिव दर्शयते विवस्वान् ॥ 19.51 ॥

आशापरीतमविवेकमिवान्धकारं
    शङ्काशतास्पदमलक्षितसर्वतत्त्वम्।
निर्धूय सम्प्रति निशामिव बाह्यविद्यां
    तत्त्वावसाय इव भाति विभातकालः ॥ 19.52 ॥

निर्विश्य चन्द्रसितपद्मरसं निशात्मा
    लोलम्बजातिरभितो लुलितान्यपुष्पा।

त्वद्वक्त्रचन्द्रनिरपायरसानिदानीं
पद्मानुपैति परितोषितराजहंसान् ॥ **19.53** ॥

नात्यन्ततः कुमुदिनी प्रतिपन्ननिद्रा
नातीव बोधमुपयाति सरोजिनी च।
एतेन नूनमनयोरविशेषदृश्या
नाथानुवृत्तिनियतेव भवत्यवस्था ॥ **19.54** ॥

पर्यस्यता सुरभि पद्मपरागजालं
पक्षानिलेन परिधूननसम्भवेन।
संधुक्षयन्ति मकरध्वजहव्यवाहं
शान्तं पुनःपुनरमी सरसीषु हंसाः ॥ **19.55** ॥

कालोत्थिताः स्थितिभृतो गुणयन्त्रितत्त्वात्
दानोदकार्द्रकरपुष्करदर्शनीयाः।
सम्भावयन्त्यभिमुखाः समयोपयातान्
भृङ्गान् वनीपकजनानिव वारणेन्द्राः ॥ **19.56** ॥

गङ्गामुपेत्य मदकुञ्जरगण्डपालिं
मत्तान् समीक्ष्य मधुपान् परिघूर्णमानान्।
शुद्धानि हन्त कुमुदानि तमस्यपेते
भूयस्तदन्वयभयादिव सङ्कुचन्ति ॥ **19.57** ॥

सत्त्वक्षमाधिकतया शयिताः पृथिव्यां
निद्रामयीं व्यपगमय्य निजामविद्याम्।
निः सङ्गवृत्तिनियताः स्थिरसंयमार्हाः
मुञ्चन्ति सम्प्रति मदं मुदिता गजेन्द्राः ॥ **19.58** ॥

सैन्यादयस्तव हयाः समये प्रबुद्धाः
चत्वार एव निगमास्तव मूर्तिमन्तः।

आवर्तयन्त्यतनुहेषितवीचिभेदैः
वैरात्रिकं वटुभिरध्ययनं प्रवृत्तम् ॥ 19.59 ॥

आयोधने विहरणेऽप्यवधानवन्तः
प्राज्यैः परिच्छदपरिष्करणोपचारैः ।
संयोजयन्ति रथयोगविदः शताङ्गं
तार्क्ष्यं द्वितीयमिव सारथयस्त्वदीयम् ॥ 19.60 ॥

निद्रावशेषविगमेऽपि मदानुषङ्गात्
मन्दं दृशो मुकुलयन्ति मदावलेन्द्राः ।
एषामनूरुकिरणैररुणीकृतानां
सप्तस्त्रुतां भवति सान्ध्यपयोदलक्ष्मीः ॥ 19.61 ॥

आलक्ष्य दूरमवरोधगृहादमुष्मात्
स्वाभाविकं वदनमारुतसौरभं ते ।
अम्भोरुहां गुणमपत्रपयन् समीरो
मन्दं परिभ्रमति मन्दिरदीर्घिकासु ॥ 19.62 ॥

आघूर्णितानि मृदुना पवनेन पद्मा -
न्यावेदयन्ति मदलेशमयीमवस्थाम् ।
निर्गच्छतां तव च वारवधूजनानां
निद्रावशेषकलुषाणि विलोचनानि ॥ 19.63 ॥

रेणूत्कराः सरसिजोत्पलकैरवाणां
कुर्वन्त्यनूरुतिमिरेन्दुरुचिप्रकाशाः ।
प्रायः समुद्रतरुणीपरिकर्मभूतां
चर्चां नवीनघुसृणागुरुचन्दनानाम् ॥ 19.64 ॥

अध्यासितं कुमुदतल्पमपोह्य काले
पद्मोत्पलानि शनकैः श्रियमाव्रजन्तीम् ।

संवीजयन्त्यलघुचामरदर्शनीयैः
पक्षैः स्वयं परिजना इव राजहंसाः ॥ **19.65** ॥

प्रत्यूषलक्षणरसायनसम्प्रयोगात्
प्रालेयरश्मिमहसा जरसेव मुक्ताः।
पद्मोत्पलप्रभृतिभिः परिकर्मवत्यो
गृह्णन्ति यौवनदशां गृहदीर्घिकास्ते ॥ **19.66** ॥

औद्यानिकीषु सुमनः स्वनवाप्तपूर्वं
नूनं सरोरुहवनेषु च नूतनेषु।
आदित्सते वदनमारुतसौरभं ते
शय्यानिकाय्यमभितो विहरन् समीरः ॥ **19.67** ॥

अर्च्यस्य सम्प्रति सतामवगाढतीर्था
मन्ये प्रगृह्य नलिनी मकरन्दमर्घ्यम्।
व्यक्तद्विरेफनिनदा विहिताभिमुख्या
पत्युस्त्विषां प्रणयतीव करप्रसारम् ॥ **19.68** ॥

ज्योत्स्नासखीं कुमुदिनीं भ्रमरः प्रहृष्यन्
निर्विश्य नित्यपरिशुद्धरुचिं निशायाम्।
रागादुपैति नलिनीं रजसाऽभिजुष्टां
किं नाम नाचरति मन्मथहस्तवर्ती ॥ **19.69** ॥

सन्ध्याच्छलेन पुरुषोत्तम साम्प्रतं ते
सैवाधुना भृगुसुता तमसां निहन्त्री।
भूयः समुत्थितवती धृतपुण्डरीका
भोगाय सागरगृहाद्भुवनैकयूनः ॥ **19.70** ॥

चन्द्रातपत्रिदिवशैवलिनीप्रवाहे
मग्नोत्थितां कमलिनीमुपसेवमानाः।

प्रत्यग्रभिन्नमुकुलप्रसृतैः परागैः
उत्थापयन्त्यगुरुधूपमिवोत्पलिन्यः॥ **19.71** ॥

पौरन्दरीं दिशमनूरुनिबद्धरागां
दृष्ट्वा तथा परिणमत्यपरा दिशाऽपि।
स्त्रीणां गतानुगतिकप्रतिपत्तिभाजां
ख्यातं ततो भवति कामितकामिनीत्वम्॥ **19.72** ॥

निद्रायते कुमुदिनी चिरसम्प्रबुद्धा
सुप्ता प्रबोधमुपयाति सरोजिनी च।
यामेषु वृत्तिमनयोरधिगम्य नूनं
शिष्यायितं त्वदवरोधनितम्बिनीभिः॥ **19.73** ॥

मित्रस्य लुप्ततमसोऽप्यतिरागभाजः
सम्प्रेक्षणं मम न युक्तमितीव मत्वा।
मीलत्यसौ कुमुदिनी सह तारकाभिः
प्राप्तं व्रतं तदिह राजपरिग्रहाणाम्॥ **19.74** ॥

आमोदयोगमवशात् सहसाऽऽश्रयन्ते
पत्युस्त्विषां तव च पादनिषेवणेन।
क्षिप्तास्त्वया हृदि गृहीतशुचः क्षितीन्द्राः
स्वान्तर्निविष्टमधुपाश्च सरोजकोशाः॥ **19.75** ॥

आविस्स्मितैरमृतसिन्धुतरङ्गकल्पैः
आकेकरप्रियतमाजनदृष्टिभोग्यैः।
त्वत्सौखशायनिकसूरिगणेन सार्धं
निर्वेशयोगमुपयाम निरीक्षणैस्ते॥ **19.76** ॥

अधिगतनिलयानामौपवाह्यद्विपानां
मदपयसि वितन्वन् मज्जनोन्मज्जनानि।

प्रवहति पवमानः स्पन्दयन् मन्दमन्दं
परिणमदरुणिम्नः पङ्कजारण्यकोशान् ॥ **19.77** ॥

उपवनमधुपानामुन्मदस्वैरगीतैः
तनुमरुदुपदिष्टैश्चारुलास्यैर्लतानाम् ।
दरविलुलितदानैर्दन्तिनां कर्णतालैः
समयसमुचितं ते भाति सङ्गीतकृत्यम् ॥ **19.78** ॥

हरति रतिविहारैरर्धविस्रंसितानां
युवजनहृदयानि श्रान्तपञ्चायुधानि ।
उपहितगुणमारादुत्थिताभिर्वधूभिः
कुटिलनियमिताग्रं गुम्भनं चूलिकानाम् ॥ **19.79** ॥

क्षितिरियमवधूतध्वान्तनीलोत्तरीया
विकसितमुखपद्मा व्यक्तसन्ध्याङ्गरागा ।
अभिमतकरदाना निर्व्यपेक्षा त्वदन्यैः
अनुभवितुमिव त्वां दर्शयत्यात्मरूपम् ॥ **19.80** ॥

मधुन इव दयायाः सामरस्यं दधानैः
कमलवनमनन्यां कान्तिमध्यापयद्भिः ।
फणिपतिरमणीयं देव पर्यङ्कमुज्झन्
परिणमय शुभं नः पावनैरक्षिपातैः ॥ **19.81** ॥

दिनमुखमिति नाम श्रावितः सूतपुत्रैः
अभजत जितनिद्रो जागरं यादवेन्द्रः ।
सरिदपगमकाले साधुसंरक्षणार्थं
मुनिभिरिव स एव स्तूयमानो मुकुन्दः ॥ **19.82** ॥

धनमिव निगमानां धर्ममुत्तम्भयिष्यन्
त्रिजगदनुविधेयं कर्म निष्पाद्य सान्ध्यम् ।

सितगुणपरिधानैः सेवितो मन्त्रिमुख्यैः
अलमकुरुत नाथो हैममास्थानपीठम् ॥ **19.83** ॥

॥ इति श्रीकवितार्किकसिंहस्य सर्वतन्त्रस्वतन्त्रस्य
श्रीमद्वेङ्कटनाथस्य वेदान्ताचार्यस्य कृतिषु
यादवाभ्युदये महाकाव्ये एकोनविंशः सर्गः ॥

कवितार्किकसिंहाय कल्याणगुणशालिने।
श्रीमते वेङ्कटेशाय वेदान्तगुरवे नमः ॥